

Mot rasismen - krav på folkomröstning

Den 17 augusti 1945 proklamerade Sukarno och Hatta Indonesiens självständighet. Flaggan, som användes vid proklamationen, hade röd och vit färg liknande Monacos flagga. Sedan dess har den röda och vita flaggan förblivit den indonesiska statens flagga. Det sägs att idén till flaggan hämtats från kungadömet Majapahits vimpel. Majapahit existerade på Java för många hundra år sedan. Den 17 augusti brukar också kallas för självständighetsdagen. På den dagen hissar man upp flaggan framför hus och byggnader.

I år är det den 74:e självständighetsdagen. I hamnstaden Surabaya, som ligger på östra delen av Java, finns studenthem som bebos av västpapuanska studenter. Den 17 augusti 2019 var ingen rödvit flagga upphissad. Enligt studenterna som bor i huset fanns det inte pengar för att köpa en flagga. Utan studenternas vetskap hade någon placerat flaggan utanför studenthemmets staket. Av någon anledning var flaggstängen bruten och flaggan hamnade i takrännan.

Områdets invånare anklagar studenterna för att avsiktligt ha gjort det och uppfattar det som förnedrande mot Indonesiens stat liksom dess medborgare. De demonstrerade mot studenterna. Demonstranterna ropade ”monyet” (apa) till studenterna och var mycket hotfulla. Studenterna barrikerade sig i huset. Polis tillkallades

och de sköt tår-gasgranater mot studenter som fanns i huset. Efter ett tag gav studenterna upp och 43 studenter transporterades bort för att förhöras. Efter några timmar skickades de tillbaka till studenthemmet. Vad som hände efteråt finns det ingen information om. På grund av den osäkra situationen lämnade papuanska studenter Java, det sägs att 2.300 studenter har åkt tillbaka till Papua.

Incidenten i Surabaya började då ett hundratal papuanska studenter demonstrerade mot rasism framför presidentpalatset i Jakarta. Deltagarna hade med sig flaggan Bintang Kejora (Morgonstjärnan) som är förbjuden i Indonesien. Deltagarna ropade ”Papua Merdeka, Merdeka, referendum, referendum!” (Frihet för Papua, frihet. Folkomröstning, folkomröstning!). I

samband med detta blev några demonstranter omhändertagna av poliser. Om arresterade studenter anklagas för ”makar”, som betyder störande verksamhet mot staten, kan de i så fall få upp till 20 år i fängelse.

I solidaritet med det papuanska folkets kamp för frihet och mot den indonesiska rasismen demonstrerade ett hundratal acheneser (Aceh Sumatra National Liberation Front), sydmolucker (Republik Maluku Selatan) och papuaner framför den indonesiska ambassaden i Haag, i Holland. De fördömde starkt rasismen och alla former av diskriminering mot papuaner och andra minoriteter i Indonesien. Grupperna vill att en folkomröstning ska hållas och att Papua ska bli självständigt.

Kravet på en folkomröstning, som västpapuaner framför på offentliga möten och demonstrationer, är baserat på överenskommelsen som undertecknades

Demonstration i Haag, Nederländerna, den 6 september 2019

mellan den nederländska regeringen och Indonesien i New York den 15 augusti 1962. Den säger att det ska hållas en folkomröstning för att det västpapuanska folket ska bestämma sig om de vill bli en självständig nation eller ingå i Indonesien. Överenskommelsen översågs av FN. I sambandet med avtalet skapades United Nation Temporary Executive Authority (UNTEA) som var FN:s fredsbevarande styrka och administration i Västpapua.

Istället för att fullfölja avtalet arrangerade Indonesien det så kallade Penentuan Pendapat Rakyat (PEPERA – folks opinions bestämelse), 14 juli – 2 augusti 1969, i vilket Indonesien samlade 1025 västpapuaner på Hollandias (nu heter staden Jayapura) flygplats. De samlades till ett möte som kallas

”musyawarah” (konsultation), men i verkligheten var det ett indoktrineringsmöte. På mötet underströks att framtiden är lysande om Västpapua blir integrerat i Indonesien.

Efteråt kom massmedia ut med stora rubriker: Irian Barat (Västpapua) har kommit tillbaka till Ibu Pertiwis omfamning (moder Pertiwi = Indonesien). Indonesien ignorerade New York-överenskommelsen.

Angående ovan nämnda möte skrev tidningen *Time* (New York) den 22 augusti 1969 bland annat : .. ”The Indonesians imported their village tradition of musjawarah meaning roughly consultation leading consensus. For this purpose they chose 1025 people’s representatives who allegedly spoke for all Papuans. The Indonesian army warned that it would not be gentle with dissidents. Many of us didn’t agree to Indonesian control, but we were afraid,” one of the delegates told *Time* correspondent David Greenway who visited West Irian last week.”

I specialutgåvan av Indonesiens veckotidning *Tempo* (12-20 oktober 2013) skrevs att företrädarna för papuaner som var närvarande vid Pepera var de som ofta fick hjälp. General Ali Moertopo fick i uppdrag att säkerställa att deltagarna var för en integration. General Ali Murtopo var både politiker och hade olika höga befattningar inom armén under diktatorn Suhartos regeringstid.

Nyheter om den rasistiska incidenten i Surabaya och demonstrationen i Jakarta spred sig snabbt till folket i Västpapua. I hela landet, särskilt i städerna, uttryckte folk sin ilska mot rasismen de utsattes för av sina landsmän i Indonesien. De i vissa fall mycket våldsamma demonstrationerna ledde till dödsoffer. Både transmigranter och papuaner drabbades.

I provinsen Papuas huvudstad, Jayapura, demonstrerade tusentals människor mot rasismen som studenterna erfor i Surabaya och andra områden i Indonesien - särskilt på Java. Många kontorsbyggnader, kiosker och bilar brändes och förstördes. Fyra personer dödades.

I provinsen Papua Barats huvudstad Manokwari var det också en mycket våldsam protest. Många byggnader, kiosker och hus brändes, inklusive provinsens parlamentsbyggnad. För en bildkavalkad från protesten klicka på https://www.google.se/search?sxsr=ACYBGNS5FGTIqWliWAETXjeggMMKs0_gy5Q:1576835321801&q=korban+jiwa+kekerasan+di+manokwari&tbn=isch&source=univ&sa=X&ved=2ahUKEw_i_g_q_u_a_p_-

[cPmAhUL0aYKHd9XCrYQ7Al6BAgGECQ&biw=1366&bih=695](https://www.google.se/search?cPmAhUL0aYKHd9XCrYQ7Al6BAgGECQ&biw=1366&bih=695)

I staden Sorong, som ligger längst västerut i provinsen Papua Barat, demonstrerade också människor mot rasismen mot papuanska studenter och vanliga papuaner. Stadens flygplats är en av de byggnader som förstördes under demonstration. Tre australiensare arresterades, de anklagades för att ha haft samröre med demonstrerande papuaner och deporterades till sitt hemland.

Staden Wamena ligger i den centrala delen av Papua.

Demonstrationen blev våldsam. Många byggnader, inklusive regeringens kontorsbyggnader, kiosker och invånarnas hus brändes ner. Enligt en polisrapport som citeras av tidningarna miste 28 personer sina liv och 77 sårades. I den här konflikten har många transmigranter

(folk som frivilligt flyttar till Papua eller organiserats av den indonesiska regeringen) fallit offer. Enligt tidningen *Kompas* den 24 september har ungefär 5.000 blivit flyktingar. En del av transmigranterna lämnar Papua och åker tillbaka till sina ursprungstrakter. Regeringen i Jakarta ordnar transporter, både civila transporter och militära. Men majoriteten vill stanna kvar.

För att lösa konflikten skickade Indonesiens regering 6.000 soldater och poliser till Papua. Både befälhavaren för militären och polisen har tillfälligt varit i Papua för att följa utvecklingen på plats. Och president Jokowi bjöd till sitt palats i Jakarta in 60 personer från de som kallas Papuas stamfolksledare för konsultation. Resultatet av konsultationen är okänt för allmänheten.

I tidningen *Suara Islam* publicerades den 14 oktober 2019 en artikel skriven av Pigai, som är en mångårig människorättsaktivist. Rubriken är *Mengapa orang Papua marah kepada pendatang?* (”Varför är papuaner

arga på transmigranter?”).

I hans artikel sägs bland annat: ” ... under 58 år har hundratusentals papuaner slaktats baserat på ett rasistiskt hat mot det svarta krulliga håret. Ord som innehåller verbalt våld som ”apor” och ”gorilla” har länge använts mot papuaner. Förövarna är inte bara civila utan även statliga tjänstemän både i och utanför Papua. Fler och fler nykomlingar uppför sig rasistiskt och belönas med det papuanska folkets segregerade inställning som ett uttryck för skada. Ännu mer ironiskt är att säkerhetsapparaten, TNI (Indonesiens militär) och polis gör migranter till partner, informanter och till och med milisstyrkor. Medvetet eller inte har tjänstemän lett oskyldiga civila som försöker skaffa sin förmögenhet i Papua som milisgrupper. Det har utlöst det akuta hatet hos folket i Papua mot transmigranter, varför är Papuas folk idag misshandlare, förlöjliga, föraktade? Varför inte vara arg på statsapparaten, som leder transmigranterna i det civila samhället att använda eld i Papua, som verkligheten är ett konfliktområde?

När papuaner protesterar i stadscentrum, spanar tjänstemän ofta på papuaner genom kiosker och hus. Transmigranter skjuter kulor från sådana platser mot

papuaner. För många papuaner har dött på grund av detta mönster. Fler och fler transmigranter uppför sig rasistiskt och belönas med det papuanska folkets segregerade inställning som ett uttryck för skada.

Ännu mer ironiskt är att intelligensapparaten, TNI och polis gör transmigranter till partners, informanter och till och med milisstyrkor. Medvetet eller inte har tjänstemän lett oskyldiga civila som försöker hitta sina förmögenheter i Papua som milisgrupper.

En av de två personer som anklagas för att ge bidrag till de stora demonstrationerna är Benny Wenda. Benny Wenda är motståndsledare för Västpapuas kamp mot Indonesiens ockupation. Han bor i England.

Den andra är Veronica Koman, en ung människorättsadvokat som många gånger försvarat papuaner i rättegångar. Hon anklagas för att sprida falsk information om situationen i Västpapua. Det sägs att polis har begärt att Interpol ska arresteras henne. Hennes pass har ogiltigförklarats och hennes bankkonto i en indonesisk bank är blockerat av myndigheterna. Det sägs att Veronica befinner sig i Australien.

Hendrik Amahorseja

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.